

EUROPOS PARLAMENTAS

2009 - 2014

Plenarinio posėdžio dokumentas

A7-0045/2014

24.1.2014

PRANEŠIMAS

dėl prašymo atšaukti Zbigniewo Ziobro imunitetą
(2013/2189(IMM))

Teisės reikalų komitetas

Pranešėja: Cecilia Wikström

TURINYS

	Psl.
PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO SPRENDIMO.....	3
AIŠKINAMOJI DALIS	5
GALUTINIO BALSAVIMO KOMITETE REZULTATAI	10

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO SPRENDIMO

dėl prašymo atšaukti Zbigniewo Ziobro imunitetą (2013/2189(IMM))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į prašymą atšaukti Zbigniewo Ziobro imunitetą, kurį Lenkijos Respublikos generalinis prokuroras 2013 m. birželio 24 d. pateikė remdamasis Varšuvos *miesto centro apygardos* teismo V (baudžiamųjų bylų) skyriuje nagrinėjama baudžiamąja byla [bylos Nr. V K199/12] ir kuris buvo paskelbtas per 2013 m. rugsėjo 9 d. plenarinį posėdį,
 - atsižvelgdamas į Zbigniewo Ziobro paaiškinimus, kaip nurodyta Darbo tvarkos taisyklių 7 straipsnio 5 dalyje,
 - atsižvelgdamas į Protokolo Nr. 7 dėl Europos Sąjungos privilegijų ir imunitetų 8 ir 9 straipsnius ir į 1976 m. rugsėjo 20 d. Akto dėl atstovų į Europos Parlamentą rinkimų remiantis tiesiogine visuotine rinkimų teise 6 straipsnio 2 dalį,
 - atsižvelgdamas į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo 1964 m. gegužės 12 d., 1986 m. liepos 10 d., 2008 m. spalio 15 ir 21 d., 2010 m. kovo 19 d. ir 2011 m. rugsėjo 6 d. sprendimus¹,
 - atsižvelgdamas į Lenkijos Respublikos konstitucijos 105 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 6 straipsnio 1 dalį ir 7 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Teisės reikalų komiteto pranešimą (A7-0045/2014),
- A. kadangi Lenkijos Respublikos generalinis prokuroras, atsižvelgdamas į teisinius veiksmus, susijusius su tariama nusikalstama veika, yra pateikęs prašymą atšaukti Europos Parlamento nario Zbigniewo Ziobro parlamentinį imunitetą;
- B. kadangi generalinio prokuroro prašymas susijęs su veika, už kurią pagal Lenkijos baudžiamojo kodekso 212 straipsnio 1 ir 2 dalis keliami baudžiamoji byla remiantis nukentėjusiojo skundu;
- C. kadangi, remiantis Protokolo dėl Europos Sąjungos privilegijų ir imunitetų 8 straipsniu, Europos Parlamento nariai negali būti apklausiami, sulaikomi ar traukiami atsakomybėn dėl einant pareigas pareikštos nuomonės ar balsavimo;
- D. kadangi, remiantis Protokolo dėl Europos Sąjungos privilegijų ir imunitetų 9 straipsniu, Europos Parlamento nariai savo valstybės teritorijoje naudojami imunitetais, kurie toje valstybėje yra suteikiami parlamento nariams;

¹ Sprendimas byloje 101/63 *Wagner prieš Fohrmann ir Krier* [1964], rink. 195, byloje 149/85 *Wybot prieš Faure ir kt.* [1986], rink. 2391, byloje T-345/05 *Mote prieš Parlamentą* [2008], rink. p. II-2849, sujungtose bylose C-200/07 ir C-201/07 *Marra prieš De Gregorio ir Clemente* [2008], rink. p. I-7929, byloje T-42/06 *Gollnisch prieš Parlamentą* [2010], rink. p. II-01135 ir byloje C-163/10 *Patriciello* [2011], rink. p. I-07565.

- E. kadangi, remiantis Lenkijos Respublikos konstitucijos 105 straipsniu, Seimo narys negali būti traukiamas atsakomybėn už savo veiklą, kuri naudojantis Seimo nario mandatu buvo vykdoma šio mandato galiojimo laikotarpiu ar jam pasibaigus. Už tokią veiklą Seimo narys gali būti atskaitingas tik Seimui, o tuo atveju, kai jis pažeidžia trečiųjų šalių teises, byla teisme jam gali būti iškelta tik pritarus Seimui;
- F. kadangi konkrečiu atveju dėl to, ar atšaukti imunitetą, sprendžia tik Parlamentas; kadangi Parlamentas, priimdamas sprendimą dėl to, ar atšaukti Parlamento nario imunitetą, gali racionaliai atsižvelgti į jo poziciją ¹;
- G. kadangi tariama veika nėra tiesiogiai ir akivaizdžiai susijusi su Zbigniewo Ziobro atliekamomis Europos Parlamento nario pareigomis ir nėra nuomonė, kuri buvo pareikšta, ar balsas, atiduotas jam einant Europos Parlamento nario pareigas, kaip numatyta Protokolo Nr. 7 dėl Europos Sąjungos privilegijų ir imunitetų 8 straipsnyje;
- H. kadangi Zbigniewui Ziobro iškelta baudžiamoji byla nesusijusi su jo, kaip Europos Parlamento nario, pozicija;
- I. kadangi šiuo atveju Parlamentas nerado jokių *fumus persecutionis* įrodymų, t. y. nesama pakankamai rimtų ir tikslių įtarimų, kad byla iškelta siekiant atitinkamam Parlamento nariui pakenkti politiškai;
- J. kadangi prašymas pateiktas priešiškinio pagrindu ir kadangi tokia kontekste priėmus sprendimą neatšaukti Parlamento nario imuniteto kita privati šalis negalėtų siekti bylos nagrinėjimo teisme, kad apsigintų;
1. nusprendžia atšaukti Zbigniewo Ziobro imunitetą;
 2. paveda Pirmininkui nedelsiant perduoti šį sprendimą ir savo kompetentingo komiteto pranešimą kompetentingai Lenkijos Respublikos valdžios institucijai ir Zbigniewui Ziobro.

¹ Byla T-345/05 *Mote prieš Parlamentą* [2008], rink. p. II-2849, 28 punktas.

AIŠKINAMOJI DALIS

1. Bendrosios aplinkybės

2011 m. lapkričio 24 d., reaguodamas į buvusio Lenkijos žemės ūkio ministro Arturo Balazso interviu, paskelbtą svetainėje www.wpolityce.pl, Zbigniew Ziobro, buvęs Lenkijos teisingumo ministras J. Kaczyński vyriausybėje, laikraščio „Gazeta Polska Codziennie“ 5 puslapyje išspausdintame ir tą pačią dieną svetainėje www.niazalezna.pl pasirodžiusiame straipsnyje „Ziobro ketina paduoti į teismą Balazsą“ paskelbė tokius teiginius: „*Esama akivaizdžių ženklų, kad A. Balazs supainiojo savo funkcijas ir manė, kad gali nurodinėti prokuratūros darbuotojams daryti tai, ko jis nori. Jis mėgino kištis į tyrimą dėl kuro mafijos. Jis pageidavo, kad aš atšaukčiau prokurorą, kuris tyrė neaiškius jo ar jo aplinkos ryšius su kuro mafija*“.

2012 m. balandžio 10 d., – po to, kai Z. Ziobro teisme iškėlė bylą dėl A. Balazso interviu, – A. Balazs Varšuvos miesto centro apygardos teismo V baudžiamųjų bylų skyriui pateikė priešieškinį motyvuodamas tuo, kad Z. Ziobro, paskelbęs minėtuosius teiginius, ėmėsi veiksmų, skirtų jam visuomenės akyse diskredituoti ar dėl kurių gali būti pakirstas pasitikėjimas jo sugebėjimu vykdyti politinę veiklą ar atlikti valstybines pareigas, taip pat ir nacionaliniu lygmeniu.

Teismas pasiūlė perduoti bylą tarpininkavimo institucijai; A. Balazs sutiko su šiuo pasiūlymu, tačiau Z. Ziobro atsisakė jį priimti.

Per 2013 m. rugsėjo 9 d. posėdį Parlamento Pirmininkas, remdamasis Darbo tvarkos taisyklių 7 straipsnio 1 dalimi, pranešė, kad 2013 m. birželio 24 d. gavo Lenkijos Respublikos generalinio prokuroro prašymą atšaukti Zbigniewo Ziobro parlamentinį imunitetą, užtikrinamą pagal Protokolo dėl Europos Sąjungos privilegijų ir imunitetų 8 ir 9 straipsnius.

Parlamento Pirmininkas, remdamasis Darbo tvarkos taisyklių 7 straipsnio 1 dalimi, perdavė šį prašymą Teisės reikalų komitetui. Remiantis Darbo tvarkos taisyklių 7 straipsnio 5 dalimi¹, 2014 m. sausio 21 d. Z. Ziobro buvo išklausytas komitete.

2. Europos Parlamento narių imunitetą reglamentuojantys teisės aktai ir procedūra

Protokolo Nr. 7 dėl Europos Sąjungos privilegijų ir imunitetų 8 ir 9 straipsniai:

8 straipsnis

Europos Parlamento nariai negali būti apklausiami, sulaikomi ar traukiami

¹ Gali būti verta prisiminti, kad ankstesnis prašymas atšaukti Z. Ziobro imunitetą Parlamentui pateiktas 2013 m. sausio mėn. Tačiau, kaip anksčiau 2011 m. liepos 26 d. laiške yra pažymėjusios Lenkijos valdžios institucijos, tą prašymą pateikė ne Generalinė prokuratūra, o Varšuvos miesto centro apygardos teismo V (baudžiamųjų bylų) skyriaus teisėjas po to, kai dėl šito kreipėsi privati šalis. Teisės reikalų komitetas laikėsi nuomonės, kad dėl tos priežasties kompetentinga institucija prašymo atšaukti imunitetą Europos Parlamentui nepateikė ir jis laikytinas nepriimtinu.

atsakomybėn dėl einant pareigas pareikštos nuomonės ar balsavimo.

9 straipsnis

Europos Parlamento nariai sesijų metu naudojami:

- a. savo valstybės teritorijoje – imunitetais, kurie toje valstybėje yra suteikiami parlamento nariams;*
- b. visų kitų valstybių narių teritorijose – imunitetu nuo bet kokios sulaikymo priemonės ir patraukimo atsakomybėn.*

Imunitetas taip pat galioja Europos Parlamento nariams vykstant į Europos Parlamento susitikimų vietą arba grįžtant iš jos.

Imunitetu negali naudotis narys, užkluptas darantis nusikaltimą, taip pat joks imunitetas negali sukliudyti Europos Parlamentui pasinaudoti savo teise atšaukti vieno iš narių imunitetą.

Europos Parlamento darbo tvarkos taisyklių 6 ir 7 straipsniai:

6 straipsnis. Imuniteto atšaukimas

1. Parlamentas, vykdydamas savo įgaliojimus, susijusius su privilegijomis ir imunitetais, pirmiausia siekia išlikti principinga demokratiška teisėkūros asamblėja ir užtikrinti Parlamento narių nepriklausomumą einant savo pareigas. Bet koks prašymas atšaukti imunitetą vertinamas vadovaujantis Protokolo dėl Europos Sąjungos privilegijų ir imunitetų 7, 8 ir 9 straipsniais bei šiame straipsnyje nurodytais principais. (...)

7 straipsnis. Su imunitetu susijusios procedūros

1. Bet koks prašymas atšaukti kurio nors Parlamento nario imunitetą, kurį Parlamento pirmininkui pateikia valstybės narės kompetentinga valdžios institucija, arba Parlamento nario ar buvusio Parlamento nario prašymas apginti privilegijas ir imunitetus paskelbiamas per plenarinį posėdį ir perduodamas atsakingam komitetui.

2. Prašymus atšaukti imunitetą ar prašymus ginti privilegijas ir imunitetus komitetas nagrinėja nedelsdamas, tačiau atsižvelgdamas į jų santykinį sudėtingumą.

3. Komitetas pateikia pasiūlymą dėl pagrįsto sprendimo, kuriuo rekomenduojama patenkinti ar atmesti prašymą atšaukti imunitetą ar prašymą ginti imunitetą ir privilegijas.

4. Komitetas gali prašyti atitinkamos valdžios institucijos suteikti jam informaciją ar paaiškinimus, kuriuos mano esant būtinus nustatant, ar imunitetas turėtų būti atšauktas, ar ginamas.

5. Atitinkamam Parlamento nariui suteikiama galimybė pasiaiškinti. Jis gali pateikti dokumentus ir kitus rašytinius įrodymus, kuriuos mano esant svarbius, ir jam gali

atstovauti kitas Parlamento narys.

Parlamento narys nedalyvauja diskusijose dėl prašymo atšaukti arba ginti jo imunitetą, išskyrus patį jo paaiškinimo klausimą.

Komiteto pirmininkas pakviečia Parlamento narį, kurio paaiškinimą ketinama išklausti, ir nurodo datą ir laiką. Parlamento narys gali atsisakyti teisės būti išklausytam.

Parlamento nariui neatvykus į klausimą, į kurį jis buvo pakviestas, manoma, kad jis atsisakė teisės būti išklausytam, nebent jis paprašytų leisti neatvykti į konkrečią dieną ir konkrečiu laiku pasiūlytą klausimą ir nurodytų priežastis. Komiteto pirmininkas, atsižvelgdamas į pateiktas priežastis, nusprendžia, ar toks prašymas leisti neatvykti priimtinas. Šis sprendimas neskundžiamas.

Komiteto pirmininkui prašymą leisti neatvykti patenkinus, jis pakviečia Parlamento narį atvykti į klausimą kitą dieną ir kitu laiku. Parlamento nariui neatsiliepus į antrą kvietimą atvykti į klausimą, procedūra tęsiama neišklausius Parlamento nario paaiškinimo. Tuomet nebegali būti tenkinami jokie kiti prašymai leisti neatvykti ar pateikti paaiškinimą. (...)

7. Komitetas gali pateikti pagrįstą nuomonę dėl šios institucijos kompetencijos ir dėl prašymo priimtinumą, bet jokiais atvejais neišsako nuomonės dėl Parlamento nario kaltumo ar nekaltumo ir dėl to, ar nuomonės ir veiksmai, kuriais jis yra kaltinamas, užtraukia jam atsakomybę, net jei nagrinėdamas prašymą komitetas galėjo išsamiai susipažinti su šia byla. (...)

Lenkijos Respublikos konstitucijos 105 straipsnio 1 dalis:

Seimo narys savo mandato galiojimo laikotarpiu ar šiam laikotarpiui pasibaigus negali būti patrauktas atsakomybėn už savo veiklą, kurią vykdė pagal šį mandatą. Už tokią veiklą Seimo narys atsako tik Seimui, o, jei jis pažeidžia trečiųjų šalių teises, baudžiamojon atsakomybėn gali būti patrauktas tik pritarus Seimui. (...)

Lenkijos baudžiamojo kodekso 212 straipsnio 1 ir 2 dalys:

1. Tas, kuris nepagrįstai apkaltina kitą asmenį, asmenų grupę, instituciją arba juridinio asmens statuso neturintį organizacinį padalinį, už tokį elgesį ar savybes, galinčias diskredituoti juos visuomenės akyse arba pakirsti pasitikėjimą, kuris jiems būtinas konkrečioms pareigoms atlikti, darbui dirbti arba tam tikro tipo veiklai vykdyti, baudžiamas bauda, laisvės apribojimu arba laisvės atėmimu.

2. Jei kaltininkas 1 dalyje apibrėžtą veiką padaro naudodamasis žiniasklaida, jis baudžiamas bauda, laisvės apribojimu arba laisvės atėmimu iki vienerių metų. (...)

3. Siūlomo sprendimo pagrindimas

Šis atvejis atitinka Protokolo Nr. 7 dėl Europos Sąjungos privilegijų ir imunitetų 9 straipsnio

taikymo kriterijus. Tiesa, kad esą šmeižikiškiems teiginiams iš principo gali būti taikomas Protokolo 8 straipsnyje (jame kalbama apie nuomones, kurias Parlamento narys pareiškia atlikdamas pareigas) numatytas absoliutus imunitetas. Vis dėlto aiškus šios nuostatos taikymo ribas yra apibrėžęs Teisingumo Teismas, pažymėjęs, kad „Europos Parlamento nario už Europos Parlamento ribų padarytas pareiškimas, dėl kurio jo kilmės valstybėje narėje pradėtas baudžiamasis persekiojimas dėl melagingo įskundimo, yra einant Parlamento nario pareigas pareikšta nuomonė, patenkanti į šioje nuostatoje numatyto imuniteto taikymo sritį, tik jei šis pareiškimas priylgsta subjektyviam vertinimui, tiesiogiai ir akivaizdžiai susijusiam su tokių pareigų vykdymu“¹. Teisingumo Teismas taip pat neseniai priminė savo sprendimą *Gollnisch* byloje², pagal kurį ES teisės aktais suteiktas imunitetas Parlamento nariui pareiškus nuomonę (plačiausiaja prasme) galioja tik jei ji buvo pareikšta einant savo pareigas. Tai reiškia, kad reikalaujama sieti pareikštą nuomonę ir parlamentinių pareigų vykdymą. Tas ryšys turi būti tiesioginis ir akivaizdus.

Remiantis šio atvejo faktais, nėra pagrindo konstatuoti, kad, kaip reikalaujama, būtų tiesioginio ir akivaizdaus ryšio. Šis atvejis nesusijęs su Z. Ziobro, kaip Europos Parlamento nario, politine veikla, priešingai, jis susijęs tik su išimtinai nacionalinio pobūdžio veikla. Išties, Z. Ziobro teiginiai paskelbti reaguojant į buvusio Lenkijos žemės ūkio ministro interviu ir jais atkreipiamas dėmesys į 2006 m. faktus, – tada Z. Ziobro buvo teisingumo ministras Jarosławo Kaczyńskio vadovautoje vyriausybėje. Taigi šie faktai yra iš anksčiau ir nesusiję su jo, kaip Europos Parlamento nario veikla. Todėl tariami veiksmai nei tiesiogiai ir akivaizdžiai susiję su Z. Ziobro, kaip Europos Parlamento nario, pareigų vykdymu, nei yra pareikšta nuomonė, kaip numatyta Protokolo Nr. 7 dėl Europos Sąjungos privilegijų ir imunitetų 8 straipsnyje. Be to, Z. Ziobro iškelta baudžiamoji byla nėra susijusi su jo šiuo metu einamomis Europos Parlamento nario pareigomis.

Pagal Protokolo 9 straipsnį Parlamento nariai savo valstybės teritorijoje naudojami imunitetais, kurie suteikiami tos valstybės parlamento nariams. Lenkijos konstitucijos 105 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad Lenkijos Seimo narys už veiklą, kurią vykdė pagal savo mandatą, atsako tik Seimui, o, jei jis yra pažeidęs trečiųjų šalių teises, baudžiamojon atsakomybėn gali būti patrauktas tik gavus Lenkijos Seimo sutikimą. Taigi, norint pradėti baudžiamąjį Z. Ziobro persekiojimą, būtinas Europos Parlamento sprendimas.

Parlamentas, siekdamas nuspręsti, ar atšaukti Parlamento nario imunitetą, taiko savo nuoseklius principus. Nors ši baudžiamoji byla dėl nukentėjusiojo skundo keliami politinės konfrontacijos kontekste, komitetas nerado jokių *fumus persecutionis* įrodymų, t. y. nesama pakankamai rimtų ir aiškių įtarimų, kad klausimas pateiktas teismui siekiant politiškai pakenkti atitinkamam Parlamento nariui.

Verta priminti, kad prašymas pateiktas priešieškiniu pagrindu ir kad tokiomis aplinkybėmis priėmus sprendimą neatšaukti Parlamento nario imuniteto kita privati šalis negalėtų pateikti teismui savo ieškinio siekdama apsiginti.

Pagaliau prokuroras, teikdamas prašymą atšaukti imunitetą, nesiėmė jokių kitų veiksmų; jis tik pritarė tam, kad būtų iškelta baudžiamoji byla dėl nukentėjusiojo skundo, ir aiškiai

¹ Minėtosios *Patriciello* bylos dėstomoji dalis ir 41 punktas. I□skirta papildomai.

² Minėtosios sujungtos bylos T-346/11 ir T-347/11 *Bruno Gollnisch prieš Parlamentą*.

pažymėjo, kad nei ėmėsi klausimo atsižvelgdamas į viešąjį interesą, nei inicijavo procesinius veiksmus, nei nusprendė į juos įsitraukti.

4. Išvada

Remdamasis pirmiau išdėstytais argumentais ir vadovaudamasis Darbo tvarkos taisyklių 7 straipsnio 3 dalimi, Teisės reikalų komitetas rekomenduoja Europos Parlamentui atšaukti Zbigniewo Ziobro parlamentinį imunitetą.

GALUTINIO BALSAVIMO KOMITETE REZULTATAI

Priėmimo data	21.1.2014
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 10 -: 0 0: 0
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Sajjad Karim, Klaus-Heiner Lehne, Antonio Masip Hidalgo, Bernhard Rapkay, Evelyn Regner, Francesco Enrico Speroni, Dimitar Stoyanov, Cecilia Wikström, Tadeusz Zwiefka